

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadó hivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetések és előfizetési pénzek küldendők.

A választások eredménye.

A tíz napos határidőben, mely alatt az országgyűlési választásoknak meg kell történni, már alig van hátra néhány választás. Némely kerületben új mérkőzés, körülbelül 9 kerületben pótválasztás lesz és ezzel az egész mozgalom befejezést nyert. Most már tehát ítéletet mondhatunk az 1896-iki képviselőválasztások eredménye felett.

A szabadelvűpárt óriási többséggel került ki a választási mozgalomból. A többség meghaladja a Tisza Kálmán miniszterelnöksége alatt elért legmagasabb számot. A sok egyhangú választás, körülbelül hetven, valamint az a körülmény, hogy a szabadelvű jelöltek óriási többséggel győztek, megint azt bizonyítja, hogy a szabadelvűpárt tulnyomó többsége előre biztosítva volt. Jelöltjei közül alig bukott el huszonöt, ezek is olyan kerületben, a melyet az ellenzékétől hódítottak volna el és a hol az ellenzék évtizedek óta állandóan szervezve volt. A szabadelvű jelöltek által elhódított ellenzéki kerületek számát ötvenre teszik. Idegen kerületek elhódításáról lévén szó, mindjárt a most első ízben szereplő és tért foglaltó pártokról, a néppártokról kell megemlékeznünk.

Ezt a néppártot az egyetlen Zelenyák János képviselte Lőcséről, ki most két kerületben is elbukott, de helyette be-

jött eddig huszonnégy néppárti képviselő, amely párt tehát 23 kerületet nyert.

Most már a többi pártoknál csak veszteségről lehet beszélni. A szabadelvűpárt és a néppárt hódításait legérzékenyebben fizette meg a függetlenségi és 48-as párt. Ennek a pártnak a szakadásig összesen kerekszám 101 tagja volt. Mikor szétmentek, Ugron körül 40—50 képviselő, a többi pedig Kossuth Ferenc körül tömörült, kihez később még néhányan átpártoltak. Ha most a függetlenségi párt egyeteméhez viszonyítjuk a veszteséget, a függetlenségi ellenzék több mint negyven kerületet veszített. Ha pedig a két függetlenségi árnyalat között osztjuk fel a veszteséget, az Ugron-párt tökéletes szétrobbanását kell konstatálnunk. Alig maradt belőlük hirmondó. Tíz-tizenkét tag fog összevergődni ebből az Ugron-pártból, de a vezérek nélkül, kik a csatateren maradtak. Ugron Gábor, Bartha Miklós, Szederkényi Nándor, Kun Miklós elnökök elbuktak.

Ennek a pártnak organuma, hogy leplezze a borzasztó veszteséget, két napig nem is beszélt már Ugron-pártból, pedig a választási mozgalmak megindultával maga eszközölte ezt a keresztelést, hanem a volt és leendő Ugronistákat a függetlenségi és 48-as párt kollektív elnevezése alatt összegezte.

Ezzel már önkénytelenül is ujjal mutat a jövő pártalakulásra, az egységes függetlenségi pártra, a melyet a választások

alatt minden kísérlet daczára sem tudtak létrehozni. Ennek a nagy csapásnak kellett tehát bekövetkezni, hogy a két függetlenségi és 48-as párt fuziója létrejöjjön. El kellett vérzeni a vezérferfiaknak, hogy aztán a vezér nélkül álló párt maradéka az elhagyott testvérekhez csatlakozzék; de hát mindössze így sem érik el az 1892. választáson kivívott eredmény kétharmadát.

A nemzeti párt közel negyven taggal került ki a választási harcából. A legutóbbi számához képest a vesztesége 10, ellenben az 1892-iki választás utáni állapotához 21. Körülbelül még 5 taggal növekedni fog ez a párt úgy, hogy körülbelül elérje a választások előtti számárányt. De ennél is fontosabb, hogy a párt főbb emberei: Horánszky, Hódosy, Károlyi Sándor, Hoek, Tibád és Zichy Jenő újból mandátumhoz jutottak s talán Beöthy Ákóst is, ki Kassán bukott el, más kerületből be lehet hozni. Annyi bizonyos, hogy ez a párt se meg nem törve, sem meg nem fogyva került ki a küzdelemből, mely igazán végromlással fenyegette.

Még ehhez kell adnunk, hogy a pártönkivüliek alig tízen jöttek be és ime előttünk áll az új képviselőház teljes képe: a szabadelvűpárt tulnyomó többsége; a függetlenségi és 48-as párt erősen megfogyva; a nemzeti párt körülbelül a régi állapotában és a néppárt, mely most jelenik meg először a parlamentben.

TÁRCZA.

Az iskolatárs.

Levél egy boldog férjhez.

Napok óta bánt egy ígért, melynek beváltását előre is remegek. Tudod, azon a kedves születésnap estélyen történt, melyen te voltál az ünnepelt.

Annyi boldog férj volt ott együtt és annyi viruló arcu menyecske, s engem, a corson élethez szokott legényt elkápráztatott s titkos sovárgásom a házasság után kitört. Szinte hálát éreztem utána, midőn unszolni kezdte, hogy: Ugyan barátom házasodjál meg! Corson élet nem élet!

Kedves barátom!

Mea culpa! A kártyasztáznál voltam én is, de azok a syrni asszonyhangok kicsaltak a melékszóban rögtönzött paradicsomkertbe. Tudod, a te gorombán s' stergő eserepályhád mellett fogott el egy aranyos naiv gyermekleány, selyempuha kacsóival megfenyegetett és aztán azt mondta, hogy goromba vagyok. Megvámolt ez a moire ruhából kifésülő szép rózsabimbócska 4 kr. erejéig, kikötve, hogy azt a 4 krt vissza nem kapom többet, ha még egyszer kártyázni megyek. Azután én még ráérek kártyázni, ha majd férj leszek.

És akkor te jöttél habzó boros pohárral és unszoltál, hogy igyam.

Ittunk és a kocintásnál elárultad te azt, a mit én csak sejtettem.

— No a jövődöbelid egészségére!

Kiszaladt erre a torkomon az (éljen) és te meglepve néztél rám: Ah tehát megházasodol?

— Igen.

— Gratulálok, kezdet rá!

Kezet adtam és a hogy végig legeltettem szememet a tereferélő fiatal asszonykákon, egy cseppet sem bántam meg hirtelen adott ígéretemet. Ugy hajnalban diszkrétén, mámoros fővel és vígan dudorázva az utolsó valzert, menten hazafelé. Elkezdtem magyarázni a virrasztó sok csillagnak, hogy igazad van, meg kell házasodnom. Annyi szegény leány meg merte ezt tenni én előttem s csak én voltam gyáva, nem követni példájukat. Végre is csak koll keresni egy magamhoz való jó leányt.

Valzert táncoltam a sikosra fagyott hóton és kezeimet dörzsöltem össze örömben, mikor egyszer belebotlok egy emberi alakba. — Óh bocsanat! Hasonlóképpen kívánom kedves iskolatárs. De már csak nálam alszik, nem ereszttem haza. Az idegen nagyon komolyan hangsúlyozta, hogy nála alszom, úgy, hogy én szabadkozni kezdtem:

— De kérem.

— Csak ne kérjen semmit. Maga nem tudja, hogy a feleségem mennyire féltékeny. Este 10 óráig adott kimaradási engedélyt és most tessék 3 óra.

Ha most egyedül mennék haza, a féltékenység iszonyu dühvel törne ki rajta és agyon ütne csupa szerelemből. Azért megesküdtem, hogy az első embert, akivel most találkozom, fölavatom iskolatársammá.

— De mi szüksége van önnek egy iskolatársra?

— Hja barátom, ez már komplikált dolog, de szolgálok vele önnek magyarázattal:

Az az új Hébe ott a (Szerecsen, hercegeben) ... a többi tán tudja. ... jó cimborák, a muzsika, pezsgő. ... és 3 óra lett. Látta, már most engem a feleségem végtelenül szeret, jámbor falusi libácska volt, mikor elvettem, így hát nem esoda, ha ragaszkodik hozzám.

Most 3 óráig maradtam ki, ha haza megyek. ... no, de a többi tudja.

— Dehogy tudom, uram, dehogy! Azt nem érttem uram, hogy mi közöm van nekem mindezekhez?

— Ugy, hát ez komplikált dolog, de megmagyarázom:

Ön most hozzám jön és egy oldalszobában alszik reggelig. Reggel aztán a feleségemből kitör a féltékenység, ön előlép az oldalszobából és így szól: Asszonyom, engedjen meg a férjének, ő ártatlan, én vagyok az oka mindennek! Régi iskolatársak vagyunk, tegnap este találkoztunk és a viszontlátás öröme olyan nagy volt, hogy sokáig találtunk eltrécselni.

Bármit mond is az ellenzők Bánffy Dezső báróról, el nem tagadhatják hatalmas egyéniségét, mely érvényesülni tud. Akar és mer; számít és eltalál — röviden ezzel lehetne jellemezni Bánffy báró politikai egyéniségét. Ehez járul most már fényesen bebizonyított pártvezéri tehetsége, mely talán Tisza Kálmánéval vetekedik.

A legszánandóbb szétzülés közepett vette át Bánffy Dezső báró a szabadelvű párt vezérletét, midőn az majdnem fizetése képtelen lett és már a csőd szélére jutott. A kezdetben kételkedésben és gyanúval fogadtott vezér, ki ezenfelül a parlamentben jóformán nem is volt otthonos és igazán a kezdet nehézségével küzdött, rövid idő alatt a pártot némi erőre kapta és a legügyesebben vezette a választásokig.

Itt már aztán valóban elemében volt. Felfelé és lefelé egyenlően bizalmotlól kísérve, bizonyos népszerűséggel övezve állott az ország előtt. Szerencséjének egyik tényezője lett az ellenzéki pártok belső forrongása.

A szabadelvű pártnak azonban feltétlenül el kell ismernie, hogy a kivívott nagy győzelemben Bánffy ügyességének igen nagy része volt. Hogy mi lesz érte a jutalom, azt majd csak a jövő fogja eldönteni. R.

Általános közgazdasági helyzet.

Az 1895. év egyike volt a legszomorúbb emlékü éveknél. A közgazdasági élet minden terén sötét képekkel találkozunk. A mezőgazdaságnak évek óta súlyos helyzete a tárgyalt évben még súlyosabb változott, a termékek rosszul sikerültek, a gabona-árak pedig annak dacára, nemcsak, hogy nem javultak, hanem még alább hanyatlottak, annyira, hogy alig térültek meg a termelési költségek. A kőbányai sertés szállásokon már az év első felében

— De nem gondolja uraságod, hogy ez esetben kedves neje majd az én hátamon veri el a port?
— A szent nevére kérem, tegye meg nekem ezt a szívesiséget, hiszen lehet ön is még valamikor férfi, akkor visszaszolgálom.

Ez hatott rám. Megesett rajta a szívem és együtt bandukoltam vele járatan utakon.

Szegény embert egészen poldoggá tettem. Az egész uton azt motyogta:

— Mit csináljak, mikor egyszer a feleségem annyira szeret. De nagyon is szerethette, mert a mint felkeltem, a legbékésebb nyugalommal reggeliztek.

Az asszonyka vidáman szólított meg:

— No csak lépjen be, kedves barátom. A férjem mindent elmondott, igazán nem haragszom.

— Óh, asszonyom!

A boldog férj kiment a friss újságokért s mihelyt a lábát kitette, az asszonyka felém fordult:
— Uram, nagyon leköteleznie, ha ma is 3 óráig mulatna valahol a férjemmel.

Ó roppant szeret és nagyon feltékeny rám.

E mellett udvarol nekem egy fess huszárhadnagy, aki ma este szerenádót rendez az ablakom alatt.

Ugy-e, hogy megteszi nekem ezt a kis szívesiséget?

Hiszen önnek is lehet még felesége, vagy jaj, mit is mondok. Mit tehettem mást, minthogy az nap este is együtt mulattunk 3 óráig!

A férj tulboldog volt, de az asszonyka is.

— Kedves barátom! Remélem, megérted ezek után, hogy miért ingadozom és kérlek arra, ments fel adott szavam köteleessége alól.

Fehér Dezső.

ben egy eddig nem ismert járvány — a sertésvész — ütötte fel a fejét, a melylyel szemben tehetetlennek bizonyult minden orvosi tudomány és óvó-intézkedés és rövid pár hét alatt pusztító viharoként terjedt el az országban, megsemmisítvén a hazai sertésállománynak nagy részét, a mely egy maga 50—60 millió forinttal károsította az országot.

Hogy a helyzet még súlyosabb legyen, épen az év végén köszöntött be a börze-válság, a mely igen természetesen a pénz embereinél idézett elő nagy ijedelmet. Ez a vihar azonban elvonult minden nagyobb bajhátahagyása nélkül.

Amde a mezőgazdaság súlyos helyzetét megérezte az országban minden társadalmi tényező. Leginkább megérezte azonban a székelyföld nyomoruságos ipara, a mely remélt fejlődése helyett, ijesztő mérvben hanyatlik. Szintugy megérezte a kereskedelem is a székelyföld közgazdasági helyzete így évről-évre aggodalmasabbá válik.

A kamara már alakulása első évében fölsírmerte és úgy évi jelentéseiben, mint fölterjesztéseiben kifejezésre juttatta, hogy ennek oka az Ausztriával fennálló kereskedelmi és vám-közösségben rejlik és több ízben kinyilvánította, hogy ezen kedvezőtlen állapot megszűnése és a magyar ipar föllendülése csakis önálló magyar vámterület létesítésétől várható.

Az Ausztriával fennálló vám- és kereskedelmi-szövetség ügyében a nagyméltóságú kereskedelemügyi miniszter ur által a kamara a tárgyalt évben véleményadásra szolgáltattán fel, a miniszter urhoz felterjesztett emlékiratában a következőkben adott az év végén újabb kifejezést adatokon nyugvó véleményének:

Kamarakerületünk iparosai és kereskedőinek egyhangú véleménye, hogy Magyarország önálló iparának és kereskedelmének csakis az önálló vámterület lehet a megteremtője, annnyival inkább, mert az alig fejlődésben lévő gyáripárunkat a nagy tőkével rendelkező, consolidált s olcsó pénzzel bővelkedő osztrák nagy ipar teljesen lenyomja s kifejlődni nem engedi. Sőt kézműiparunkat is megbénította, mert kisiparosaink az osztrák részekből beözönlő olcsóbb — habár selejtes — gyártmányokkal konkurálni nem képesek s így az eddig tekintélyes középosztályt képezett kisiparosok napról-napra jobban elzülnek s hova-tovább az önálló munkáról a kisebb javítások és ujítások végzésére szorítottak.

Népszerűségünk jelentékeny részét képező iparosaink, valamint fejlődésben lévő gyáripárunk érdeke megkívánja, sőt megköveteli, hogy fejlődésének lehetőségét megadjuk és mindaddig, a míg teljes kifejlődését és önállóságát el nem érte, oly védelemben részesítsük, a mely a külföldi, illetve ausztriai versenyt, ha nem is lehetetlenné, de legalább elviselhetővé s önálló fejlődését lehetővé tegye.

Az utolsó évtizedekben Európaszerte megindult a védvamos áramlat s habár kamaránk a szabad kereskedelem, és szabad verseny hívének vallotta is magát, nem zárkozhatunk el ezen áramlat elől.

Minden állam védvamosok által biztosította iparát a külföldi verseny ellen, csak egyedül Magyarország van kiszolgáltatva Ausztriának már rég kifejlött iparának — egyenesen fogyasztói rovására s a másik államfél iparüzőinek előnyére — mert a közös vámtarifá magas tételei még azon osztrák gyártmányok fogyasztását is mintegy kötelezővé teszik ránk nézve, a melyeket különben más külföldi államokból sokkal olcsóbban szerezhetnénk be.

Az ezekből folyó általános országos érdekek mellett kivált a székelyföld sajátos viszonyai parancsolólag követelik az önálló vámterületet a mint annak a kamara már első évi jelentésében s azután is évről-évre és így legutóbbi jelentésében is kifejezést adott és azonkívül üléseiben és fölterjesztéseiben is gyakran hangoztatta szükségességét.

A székelyföld jelentéktelen mezőgazdasággal bírván, inkább az iparüzésre van utalva s ha a kamara területének közgazdasági életét s ebben iparát tekintjük, konstatálnunk kell, hogy itt hajdan virágzó kézműipar volt, a mely ha nem is juthatott el az előállított iparezikké tekintetében a fejlettség azon fokára, a hol a műveltebb államok e nembeli ipara áll, de tekintettel arra, hogy ezen iparezikkek akkori fogyasztóinak — a szomszéd Oláhország lakóinak — az igényeit kielégítették és általuk kersettek voltak, ezeknek — a szükséglet szerint —

nagyobb mennyiségben történt előállítására ezer meg ezer munkáskéznél adott a székelyföldön foglalkozást és kenyeret; folyton kedvező színvonalon tartva a nyerstermékek értékesítési viszonyait, úgy, mint a kereskedelmet.

Az osztrák-ipar versenyt akkor a székelység nem érezte, mert az értékesítési piacokhoz közelebb lévén, azokat könnyen fölkereshette és biztosíthatta magának.

Amde az Osztrák-Magyar-monarchia és Oláhország közt 1885-ben kitört vámháboru a székelyföldre az előbbi kedvező helyzetet egyszerre és teljesen megváltoztatta. A kisiparosok elől a századok óta megszokott román piacok elzáratván, iparezikkeit keleten már nem értékesíthették, más irányban pedig nem voltak piaczaik.

Az ország belsejében keresett, de a könnyű közlekedési utak, nevezetesen a vasutak hiánya miatt nehezen megközelíthető piacon mindenütt a hatalmas osztrák versenynyel találkozott a székelyföld ipara, a mely ott már begyökerezve lévén, azzal, mint különben is fejlett és olcsón termelő iparral megküzdeni nem tudott s így rohamos hanyatlásnak indult. Ezt ezerekre menő székely családnak az elszegényedése és Oláhországba történt kivándorlása követte, a mely proceszus fokozódott mértékben tart napjainkig szakadatlanul.

Nem képes tt az ipar lábra kapni és megerősödni, mert a nagy tőkével dolgozó osztrák gyáripar folyton nagyobb tért hódít hazánkban, bár selejtes, de olcsó termékeivel, úgy, hogy kivált a szegényebb néposztály mondhatni kizárólag az osztrák gyártmányok vevője, mert habár a rossz minőségű anyagokért gyakrabban, de egyszerre nem kellőn sok pénzt kiadni, ezért inkább hódol a magyar ipar nagy kárára.

Az osztrák gyárosok pedig nagyon értik annak a módját, hogy lehet a magyar gyenge ipart az ő nagy tőkéjükkel a verseny teréről leszorítani, a minek illusztrálására szolgáljanak a következők:

Sepsi-Szentgyörgyön egy kalapgyár létezik, a mely a román vámháboru előtt Oláhország részére gyártott, az ottani igényeknek megfelelő durva minőségű kalapokat. A román vámháboru bekövetkezésével azonban kiszorulván a romániai piacokról, gyártmányai készítésénél a hazai fogyasztásra kellett fektetnie a súlyt, mi ezből az eddigi durva kalapok helyett, a finomabb gyártmányok készítésére kellett berendezkednie.

Meg is tette a gyár, de a mint finomabb gyártmányai megjelentek és mondhatni csak a helyi piacon némi konkurencziát támasztottak, az osztrák gyárosok e nembeli kalapjaik árát 25—30 százalékkal leszállították, a melylyel szemben csak nagy nehezen volt képes a gyár saját otthonában megküzdeni.

(Folyt. köv.)

Iparkamarai közgyűlés.

Marosvásárhely, 1896. november 1.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara október hó 31-én, Tauszik B. Hugó elnöklete alatt, ülést tartott. Az elnöki közlések fontosabb tárgyai a következők voltak:

A kereskedelemügyi miniszter a kamara fölterjesztésére tudatta, hogy Szászrégenben és vidékén a kenderáztatás megkönnyítésére nézve a kellő intézkedések megvannak téve. Ugyanazon miniszter közölte, hogy az ezredéves kiállítás bezárása november hó 3-án déli 12 órakor megy végbe. Az elnökség fölterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez a tervbe vett székelyföldi vasutak kiépítése ügyében s ugyanekkor ismételten kérelmezte az apahida-marosvásárhely-héjjasfalvi összekötő vasuti vonalnak kiépítését. A Budapestben szeptember hóban tartott országos iparos kongresszuson a kamarát a titkár képviselte. A kamarának Kolozsvárt tartott értekezletén a kamara képviselőitén Tauszik B. Hugó elnök és Szakáts Péter titkár volt jelen. Marosvásárhely sz. kir. város tanácsa tudatta, hogy a Marosvásárhelyt a kamara kezdeményezéséből tervezett kereskedelmi iskola létesítése ügyében a kormányhoz fölterjesztést intézett.

Az erdővidéki bányaegetlet folyamodványát, melyben szállítási kedvezmények engedélyezését kérelmezte, az elnökség meleg pártolással fölterjesztette a kereskedelmi miniszterhez. Néhai Réthy Dezsőnek, a

kamara volt titkáranak, siremlékét Nagyváradon október 27-én állították föl, a kamara képviseletében a titkár volt jelen. Deér Venczel kamarai kultag panaszt tett, hogy a gergely-dírói iparos tanoncok elméleti oktatásban nem részesülnek; az elnökség fel fogja hívni e körülményre a vármegye közönségének figyelmét. A kovásznai ipartestület zászlószentelési ünnepélyén a kamarát Ozimbalmos Ferenc kamarai tag képviselte.

A napirenden levő ügyek sorrendjében az elnök bemutatta a kamara 1895-ik évi jelentését, mely 22 nyomtatott ívre terjed. A eskümezei erdőipar r. társaság vállalati betegsegélyző pénztárának a létesítését a kamara pártolta. Hasonlóképpen pártolta a kamara Márfalva községnek azon kérelmét, hogy a marbahu ár a község területén a helyi viszonyoknak megfelelően szabályozassék. A bródyi társakamara megkeresését, hogy Oroszországnak új vasúti tarifája, — mely a kocsirakomány eddigi 100 métermázsá sulyegységét 123 métermázsában állapította meg, — hatályon kívül helyeztessék, a teljesülés pártolta s ez értelemben a kereskedelemügyi miniszterhez fölterjesztést intéz.

A székely és csángó fiuk telepítése ügyében László Gyula másodtitkár a következő előterjesztést tette. F. évi október hó 3-án 79 fiu helyzetetett el különböző mesterségekre. Ezek közül Aradra 24, Békés-Csabára 10, Makóra 8, Ozegelede 8, Kunfélegyházára 1, Vácra 2, Besztercebányára 3, Miskolcra 21 és Nagy-Enyede 3 fiu ment. A 79 fiu között volt eskümezei 18, brassómezei 22, háromszékmezei 1 és udvarhelymezei 33. November hó 7-én még 60 fiu indított el. Ez utóbbi elhelyezés nem volt éppen szerencsés. A fiuk egyrésze, miként az ipartestületek sajnálkozással jelentik, elhagyták mesterüket és hazajöttek. Különösen a brassómezei csángó fiukra és az udvarhelymezei székely fiukra van panasz. Legkitartóbbak a eskümezei fiuk, kik között még másodéves tanoncok is vannak s kik mindannyian szépen haladnak. E bajon segitendő, az elnökség nyomtatott körlevélben figyelmeztette a szülőket a könnyelmű eljárás káros következményeire s egyszermind fölhivt: őket, hogy gyermekeiket kötelességszerűen kitartásra iutssák.

Az elnökség általában tapasztalván, hogy az akezió vezetésénél irányadóul szolgáló „Utmutató” nem felel meg kellően a gyakorlatnak, új szabálytervezetet dolgoztatott ki, mely főleg az érdekelt székely vidékeken az ügyvezetés gyakorlatiasabb szervezését célozza. E szerint a székely vármegyék kisebb kerületekre osztatnak. E kerületek központjai a szolgabírói székelyhelyek lesznek, hol az iparfejlesztő bizottságok, illetve főispánok által kijelölt kerületi bizottságok működnek. E bizottságoknak működési területén minden egyes községben egy-két közego lesz a lelkészek, tanítók és községi elöljárók sorából választva, kik a szülőikkel állandóan érintkezésben állván, ezek teendőiben eljárnak s illetve tanácsos és támogatással szolgálnak. E közegek szedik be a fiuktól a folyamodványokat s azokat meghatározott időben a kerületi bizottságnak betérjesztik. A kerületi bizottságok a folyamodó fiuk nyilvántartási jegyzékét, — mely a fiuk előképzettségére, fizikai fejlettségére és ipari hajlamaira vonatkozó adatokat is tartalmazza, — a kijelölt határig elküldik a kamarának. Ugyanegy időben elküldik a kamarának az ipartestületek is a tanoncokat felvevő iparosok jegyzékét. A kamara így tájékozván magát mindkét részből, felosztja a jelentkező fiukat, úgy, hogy az egy vidékbeliek lehetőleg ugyanegy városba jussanak. Ekkor kiküldi a kamara ez ügyekkel foglalkozó tisztviselőjét a kerületi bizottságok székelyhelyeire. A kamara tisztviselője itt személyesen megvizsgálja a fiukat, kikéredezi hajlamait felől s a szülőket is közvetlenül tájékoztatván gyermekeik jövődó helyzetére nézve, a bizottság segédkezése mellett beosztja a fiukat az iparosokhoz. Ezeknek megtörténte után, körülbelül két héttel később, a fiuk elindítatnak állomásuk helyére. Az elhelyezés ily módon minden évben kétszer eszközöltetik, április és szeptember hónapokban. Az elhelyezett fiukat a kamara állandóan felügyeli s e végből a kamara tisztviselője minden évben egyszer meglátogatja őket.

Az új utmutatót a teljes-ülés jóváhagyás végett fölterjeszti a kereskedelemügyi miniszterhez.

A kamara 1897 évi költségvetése 9584 frt 47

kr. bevételben és 9571 frt kiadásban állapítottat meg.

Szakács Péter titkár a kiállítás látogatására eszközölt felrándulásokról részletes jelentést tett. Eszerint a kamara összesen 10 felrándulást rendezett 1030 egyén részvételével.

A kortesnapokból.

Soha még annyi képviselőjelölt nem volt Magyarországon, mint most. Az ember szinte szégyeli, ha nem volt — jelölt.

Egy ilyen kétségbeesett önjelölt, a ki végigmászálta a mandátum-osztogató klubokat és jelölt-üres kerületeket, fíradtan beöngött a hosszú keresés után egy kávéházba:

— Parancsol? — libeg elébe a pincér.

— Kerületet, — sohajtja vissza a vendég.

— Hobbal, vagy hob nélkül?

— Ellenjelölt nélkül, — felelt a szórakozott vendég.

*

Megyénk egyik községe deputációt küldött föl a szeretett képviselőjelölt urhoz, hogy neki a mandátumot felajánlják. A jelölt ur természetesen meghívta a küldöttséget az „Angol királynő” egy külön szeparéjába lakomára. Haza jön a deputáció, kérdezik Nagykalapu Pétert:

— Igaz, hogy az anglus királynőnél vendégszolgáltak?

— De igaz ám!

— Oszit mit adott enni?

— Itt van róla a menü lap (menüt akart mondani Péter).

— Hogy füst a királynő?

— Nem mutatta magát, de a végén stancizlis ezukrot ágyaztak a fényes asztalra. Minden kis ezukoron rajta volt a képe. Nézd csak.

— Hát uramfia! Kury Klára volt.

Igy lett a népszínház kis divájából angol királynő.

*

Az sem volt rossz, a mi Tápén történt. Itt az Agrár-bank igazgatója, Enyedi Lukács, állított szembe Asbóth Jenővel, az atletikai-klub igazgatójával. A két jelölt sürün váltott sürgőnyt. Mig Enyedi az Agrár-banktól kért 40,000 frtot, addig Asbóth újabb és újabb atletikákért sürgőnyezett. Minden kortes attól szorongott, hogy az atleták párbajra hívják; az atleták pedig, hogy Lukács választóinak nézik és 10 frtot nyomnak markukba a voksaikért.

*

Nagy szónoki diadalokat aratott Polónyi Géza egy magyar városban, különösen a kormányparti jelöltről szedte e a keresztvizet.

Ez az igaz magyar, jegyezték meg a hívek. Aztán nagy küldöttséggel kísérték ki a vasutra, a hol — oh fatum — találkoztak a kormányparti jelölttel, a kit Polónyi megölt s megcsókolt.

Az atyafiaknak leesett az álluk s a népitélet Polónyira ez ölelés folytán ez volt:

— Hazaáruló.

Ujdonságok.

— Milyen időnk lesz? A budapesti meteorológiai intézet távirati tudósítása szerint a közelebbi napokban borus ködös idő várható, esővel és sülyedéssel.

— Iskolánk államosítása gyors és kedvező befejezést nyert. Épen a képviselő választás napján érkezett meg megyénk főispánja utján azon távirati értesítés, hogy a közoktatásiügyi kormány községi iskoláink államosítását kimondotta. Mi mindenestre összefüggést látunk ezen gyors intézkedés és a között, hogy Benke Gyula, a kormány kegyelt embere választott meg képviselőnek s ezen oly sokáig vájudo ügy végleges eldöntésében csak a legelsőjét látjuk azon jótéteményeknek, mikkel a magas kormány — a mi érdemes képviselőnk közbenjárása folytán — e várost el fogja halmozni s a lefolyt nehéz küzdelmes napok után megnyugvással tekinthetünk vissza a kivívott eredményre s bizhatunk abban, hogy városunk egy új korszerű elejére jutott s hogy azon ember, kit bizalmunkkal megtisztel-

tünk, nem csak a szabadelvű eszmék lelkes hive, hanem városunk speczialis érdekeinek buzgó támogatója is leend.

— Benke Gyula bucsuja. Mult számunkban röviden említettük volt, hogy Benke Gyula vasárnap visszatért a fővárosba. Az elbucuszás választóitól nem csak kiválóan szívélyes volt, hanem impozáns is s az ezen alkalommal rendezett tüntetés nem csak a képviselőnek szólt, hanem a kedves modoru derék embernek is, ki egyéni tulajdonaival minden szívet megnyert. Hosszu kocsisor kísérté ki a képviselőt a vasúti pályaházhoz s ezenkívül tisztelői sorából nagyobb közönség verődött össze a perironon, pedig ő ismert szerénységgel fogva nem akarta, hogy mellette távoztakor tűntessenek, hanem azért az ő választói önként megtettek mindent, hogy rokonszenves érzelmeiket kifejezésre juttassák. A perironon Bartók Károly érzékeny szavakban bucsúzott el a képviselőtől, ki mély meghatottsággal mondott köszönetet az itt tapasztaltakért s ezzel felszállt a vonatra, de nem egyedül, mert egy egész csoport választó szállt fel utána, kik közül néhányan Bartók polgármesterrel elkísérték egész S. Szentgyörgyig, míg a másik rész csak Kovásznáig ment s este visszatért. Délelőtt 10^{1/2} órakor a vonat a jelen volt közönség lelkes éljenzése között robogott el. Benke Gyula ur különben kifejezést adott azon szándékának, hogy választóival személyes és állandó összeköttetést öhajjt fentartani s időnként meg fogva látogatni kerületét, hogy közvetlen tapasztalatokat szerezhesen minden oly közügyről, mely segélyt és támogatást igényli. Vezérelje a gondviselés a mi szeretett képviselőnk az azon uton, melyen megindult s adja az ég, hogy a hozzá kötött szép reményeink valósuljanak.

— Halálozások. K.-Vásárhelyi id. Dézsi Bálint, K.-Vásárhely város egyik legérdemesebb polgára, f. hó 2-án meghalt. Halálát több tekintélyes közdivásárhelyi patricius család siratja. Haláláról a család következő gyászjelentést adott ki: Alólirottak mély fájdalommal tudatják, hogy a szeretett édes atya, nagyatya, dédatya és jó rokon Dézsi Bálint 87 éves korában, 20 évi özvegység után, folyó hó 2-án reggeli 8 órakor végelgyengülés következtében bevégezte életét. A családja és polgártársai által szeretett és tisztelt aggastyán hiült tetemei f. hó 4-én d. u. 2 órakor fognak a közdivásárhelyi ev. ref. temetőben örök nyugalomra helyeztetni, mely alkalomra az ismerősök és jó barátok szomoruan meghívatnak. Legyen nyugalma cseudes, emléke áldott! K.-Vásárhelyen, 1896. nov. 2-án. Nehai Dézsi Mária Benkő Lászlóné, gyermekei: Benkő Pál s neje; Benkő Ámál s gyermekei: Dániel, Lajos, Ámál, Róza; özv. Dézsi Rózáia Kolonics Istvánné, gyermekei: Dr. Kolonics Dénes, neje s gyermekei; Kolonics Gizella s férje; Matild, Vilma; Dézsi Szuzsánna Nagy Gézané s gyermekei: Ámál, Lázár; Dézsi Polixena Szabó Gézané s gyermekei: Irén, Irma; Nehai Nagy Lázár és Dézsi Polixena utóda: Nagy Róza; Dézsi Bálint s neje Kovács Amália; Dézsi Amália Kovács Istvánné s gyermekei: Ámál, Gyula, István, Pali, mint gyermekek, unokák és dédunokák. Özv. Kovács Istvánné Szász Mária, mint anyatárs és hozzátartozói.

Pávai özv. Miskolci Lajosné szül. Marcus Deák Ágnes, széles körben ismert és tisztelt urnó október 20-án meghalt. Temetése e hó 1-én ment végbe nagy részvét mellett.

Nyiltér*.)

Nyilatkozat.

Futásfalva község képviselőtestületének 1896 évi október hó 9-én tartott ülésének 108-ik jegyzőkönyvi pontja értelmében kinyilvánítjuk, mikép az 1896. év folyamán községünkben Ikafalvi Török Sándor építész-vállalkozó által, Magyarországi ezeréves fennállása emlékére épített községház, — mind a kor szellemének, mind pedig a terv és vállalatnak minden irányban teljesen megfelelő lévén, teljes ismerésünket nyilvánítjuk. A képviselőtestület megbízásából kiadtuk

Vitalyos Pal,
k. jegyző.

Sandi Mihály,
községi bíró.

E rovat alatt közlöttékért felelősséget nem vállal a szerk.

Hirdetések.

SCHISSER PÁL

első nagy kárpitos-butor-raktárában

Kézdi-Vásárhelytt

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkált ruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 drb karosszék 100 ftól feljebb, ezenkívül mindenféle divány ottománok, faragott, tömören hajlitott faszékek és függőny-tartók, tükrök, toleitt-asztalok, lószőr és tengerifü matrácok és sodronyágybetétek galvanizált sodronyból, tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 ft. Össze hajtható vas-ágyak 23 rugós matrócezzel.

Az üzlethelyiség a kaszinó-épület föld-szintjén van.
(23 64—100)

HIRDETMEŊY.

Ő es. és apost. kir. Felsége f. ő. október hó 4-én Budapesten kelt legfelső elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a f. év végével rendezendő

XIX-ik jótékonyczélu m. kir. állami sorsjáték

remélhető tiszta jövedelme akként osztassék fel, hogy 1. a vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái részére létesítendő alap, 2. a kézdi-vásárhelyi „Stephánia” menedékház, 3. a budapesti első gyermekmenhely, 4. a kolozsvári „Mensa Akadémika”, 5. a szünidei gyermektelep egyesület, 6. a fehér kereszt-egylet, 7. a Czirkvenzia mellett létesítendő tengeri gyermekkórház és 8. az első budapesti szegény gyermekkert-egylet egyenként egy tízed; míg 9. a budapesti „Erzsébet” kórház-egylet, 10. a győri nádorvárosi leányárház és 11. a budapesti VII. kerületi népkonyha egyenként egy huszadrésztében részesíttessék.

E sorsjáték összes 3282-ben megállapított nyereményei az alább következő játéktér szerinti 160,000 forintba ruagnak, és pedig:

1 főnyeremény	60000 frt	2 nyeremény egyenként	2000 frt
1	15000 „	4	1000 „
1	10000 „	20	500 „
1 nyeremény	5000 „	50	100 „
1	4000 „	200	50 „
1	3000 „	3000	10 „

az összes nyeremények készpénzben fizettetnek ki.

A húzás visszavonhatlanul 1896. évi december hó 28-án Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók a lottó-igazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház, főlemezlet), a hová a megrendelt ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi lottó-, ső- és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Mor-kur”-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegy áruló közegnél.

Budapesten, 1896. október hó 4-én.

185 2—6.

M. kir. lottó-igazgatóság.

HIRDETÉSEK jutányos áron felvétetnek.

M. kir. államvasutak.

Keleti vonal.

MENETREND.

Érvényes 1896. máj. 1-től.

BRASSÓ-BUDAPEST.

Érvényes 1896. máj. 1-től

Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat	Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat
Brassó (vendéglő)	regg. 5.08	este 7.48	d. u. 2.45	Medgyes	regg. 10.55	éjjel 12.45	
Botfalva	5.39	8.03		Kis-Kapus (vend., elág. Szab. felé)	11.14	1.01	
Földvár	5.58	8.12		„	11.41	1.35	
Mogyorós	6.17	8.47		Tövis (vend., elágazás Arad felé)	d. u. 1.29	3.06	este 7.59
Apácza	6.36	9.01		„	1.55	3.38	8.06
Köpecz	6.55	9.19		Nagy-Enyed	2.17	3.59	
Agostonfalva	7.02	9.25		Kocsárd (vend., elágazás Maros- Vásárhely felé)	2.56	4.33	
Alsó-Rákos	7.19	9.41		„	3.06	4.43	
Homoród	7.45	10.03		Gyóres (elágazás Torda felé)	3.37	5.12	
Kacza	8.02	10.16		„	3.47	5.18	
Bene	8.23	10.36		Kolozsvár (vendéglő)	5.24	regg. 6.45	10.45
Erked	8.43	10.51		„	este 6.13	7.00	11.01
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé)	9.12	11.16		Nagy-Várad (vendéglő)	8.—	11.17	2.30
Segesvár (vendéglő)	9.35	11.33		„	11.04	d. e. 11.32	2.37
„	9.42	11.40		Budapest	regg. 5.45	este 8.10	regg. 7.40

Kézdi-Vásárhely—brassói vasut.

	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.	Sz. v.
Kézdi-Vásárhely	indul reggel 4.56	délelőtt 10.25	délután 2.37	Brassó	ind. reggel 5.20	reggel 8.50	délután 3.00
Imecsfalva	5.09	10.38	2.54	Szász-Hermány	5.34	9.09	3.14
Páva-Zabola	5.22	10.51	3.11	Prázmár	5.53	9.33	3.34
Kovácsna	5.38	11.08	3.43	Kökös	6.04	9.46	3.45
Barátos	5.55	11.24	4.08	Uzon	6.15	10.06	3.57
Nagy-Borosnyó	6.07	11.38	4.27	Kilyen	6.27	10.21	4.09
Eresztevény	6.24	11.55	4.48	Sepsi-Szentgyörgy	6.45	10.49	4.27
Sepsi-Szentgyörgy	6.54	d. u. 12.25	5.28	Eresztevény	7.07	11.17	4.49
Kilyen	7.02	12.33	5.38	Nagy-Borosnyó	7.24	11.47	5.07
Uzon	7.15	12.46	5.54	Barátos	7.45	12.16	5.28
Kökös	7.25	12.56	6.07	Kovácsna	8.08	12.48	5.46
Prázmár	7.45	1.16	6.34	Páva-Zabola	8.19	1.01	5.59
Szász-Hermány	8.01	1.32	6.54	Imecsfalva	8.31	1.19	6.03
Brassó	8.15	1.46	7.12	Kézdi-Vásárhely	8.45	1.37	este 6.27

Ny. Ifj. Janesó Mózes Kézdi-Vásárhelytt.